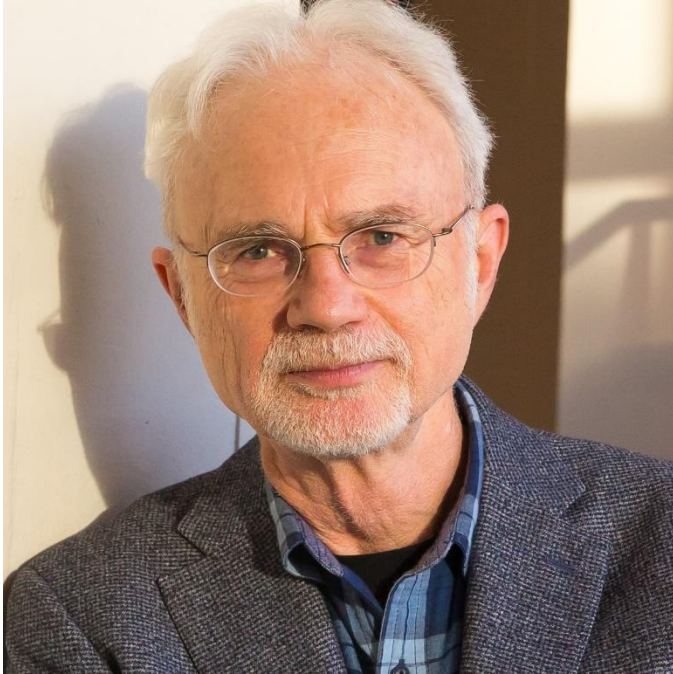

Muzicieni contemporani

JOHN ADAMS

John Coolidge Adams (născut la 15 februarie 1947) este compozitor și dirijor american a cărui muzică își are rădăcinile în minimalism. Printre cei mai des interpretați compozitori de muzică clasică contemporană, el se remarcă în special prin operele sale, care sunt adesea centrate pe evenimente istorice recente. În afară de opere, creațiile sale includ muzică orchestrală, concertantă, vocală, corală, de cameră, electroacustică și pentru pian.

Născut în Worcester, Massachusetts, Adams a crescut într-o familie de muzicieni, fiind expus în mod regulat la muzică clasică, jazz, teatru muzical și muzică rock. A urmat cursurile Universității Harvard, studiind, printre alții, cu Kirchner, Sessions și David Del Tredici. Deși primele sale lucrări s-au aliniat la muzica modernistă, a început să nu fie de acord cu principiile acesteia după ce a citit "Silence" a lui John Cage. Predând la

Conservatorul de Muzică din San Francisco, Adams și-a dezvoltat propria estetică minimalistă, care s-a concretizat pentru prima dată pe deplin în *Phrygian Gates* (1977) și mai târziu în septetul de coarde *Shaker Loops*. Din ce în ce mai activ pe scena muzicii contemporane din San Francisco, lucrările sale orchestrale de mari dimensiuni *Harmonium* și *Harmonielehre* (1985) i-au atras pentru prima dată atenția la nivel național. Alte lucrări populare din această perioadă includ fanfara *Short Ride in a Fast Machine* (1986) și lucrarea orchestrală *El Dorado* (1991).

Prima operă a lui Adams a fost **Nixon in China** (1987), care relatează vizita lui Richard Nixon în China din 1972 și a fost prima dintre numeroasele colaborări cu regizorul de teatru Peter Sellars. Deși reacția la operă a fost inițial mixtă, aceasta a devenit din ce în ce mai favorită după premiera sa, fiind cântată în întreaga lume. Începută la scurt timp după Nixon în China, opera **The Death of Klinghoffer** (1991) s-a bazat pe deturnarea și uciderea lui Leon Klinghoffer de către Frontul de Eliberare a Palestinei în 1985 și a stârnit controverse considerabile în legătură cu conținutul și alegerea subiectului. Următoarele sale lucrări notabile includ o **Simfonie de cameră** (1992), un **Concert pentru vioară** (1993), opera-oratoriu **El Niño** (2000), piesa orchestrală **My Father Knew Charles Ives** (2003) și concertul pentru vioară electrică cu șase coarde **The Dharma at Big Sur**. Adams a câștigat Premiul Pulitzer pentru muzică pentru **On the Transmigration of Souls** (2002), o piesă pentru orchestră și cor care comemorează victimele atacurilor din 11 septembrie 2001. Continuând cu subiecte istorice, Adams a scris opera **Doctor Atomic** (2005), bazată

pe J. Robert Oppenheimer, Proiectul Manhattan și construirea primei bombe atomice. Printre operele ulterioare se numără **A Flowering Tree** (2006) și **Girls of the Golden West** (2017).

În multe privințe, muzica lui Adams este dezvoltată din tradiția minimalistă a lui Steve Reich și Philip Glass; cu toate acestea, el tinde să se angajeze mai ușor în imensele texturi orchestrale și punctele culminante ale romantismului târziu, în linia lui Wagner și Mahler. Stilul său este, într-o măsură considerabilă, o reacție împotriva serialismului modernist promovat de cea de-a doua școală vieneză și de Școala de la Darmstadt. Pe lângă premiul Pulitzer, Adams a primit Premiul Erasmus, un premiu Grawemeyer, cinci premii Grammy, Harvard Arts Medal, Ordre des Arts et des Lettres din Franța și șase doctorate onorifice.

În adolescență, Adams a locuit în Woodstock, Vermont, timp de cinci ani, înainte de a se muta în East Concord, New Hampshire, iar familia sa și-a petrecut verile pe malul lacului Winnepesaukee, unde bunicul său conducea o sală de dans. Familia lui Adams nu deținea un televizor și nu a avut un casetofon până la vârsta de zece ani. Cu toate acestea, ambii săi părinți erau muzicieni; mama sa a fost cântăreață în formații mari, iar tatăl său a fost clarinetist. A crescut cu jazz, Americana și musicaluri de pe Broadway, întâlnindu-l odată pe Duke Ellington la sala de dans a bunicului său.

În clasa a treia, Adams s-a interesat de clarinet, luând inițial lecții de la tatăl său, Carl Adams, și mai târziu cu clarinetistul bas al Orchestrei Simfonice din Boston, Felix

Viscuglia. De asemenea, a cântat în diverse orchestre locale, orchestre de concert și fanfare în timp ce era elev. Adams a început să compună la vârsta de zece ani și și-a auzit pentru prima dată muzica interpretată în adolescență. A absolvit liceul Concord High School în 1965.

S-a înscris apoi la Universitatea Harvard, unde a obținut o diplomă de licență în 1969 și o diplomă de master în 1971. Adams a devenit, de asemenea, absorbit de modernismul strict al secolului al XX-lea (cum ar fi cel al lui **Boulez**) în timp ce era la Harvard, și credea că muzica trebuie să continue să progreseze, în măsura în care i-a scris odată o scrisoare lui Leonard Bernstein în care critica presupusul reacționarism stilistic al Psalmilor Chichester. Noaptea, însă, lui Adams îi plăcea să asculte The Beatles, Jimi Hendrix și Bob Dylan, și a relatat că odată a stat la coadă la opt dimineța pentru a cumpăra o copie a albumului Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band.

Adams a fost primul student de la Harvard căruia i s-a permis să scrie o compoziție muzicală pentru teza de licență. Pentru teza sa, a scris **The Electric Wake** pentru soprană "electrică" (adică amplificată) acompaniată de un ansamblu de corzi "electrice", clape, harpă și percuție. Cu toate

acestea, nu a putut fi organizată o interpretare la vremea respectivă, iar Adams nu a auzit niciodată piesa interpretată. Adams a primit licența *magna cum laude* și a terminat masteratul, tot la Harvard, în 1971.

După absolvire, Adams a primit o copie a cărții *Silence* a lui John Cage: *Lectures and Writings* de la mama sa. Scuturat în mare parte de loialitatea sa față de modernism, a fost inspirat să se mute la San Francisco, unde a predat la Conservatorul de Muzică din San Francisco din 1972 până în 1982, predând cursuri și dirijând ansamblul de muzică nouă al școlii. La începutul anilor 1970, Adams a scris mai multe piese de muzică electronică pentru un sintetizator modular de casă pe care l-a numit "Studebaker". De asemenea, a scris *American Standard*, compus din trei mișcări, un marș, un imn și o baladă de jazz, care a fost înregistrat și lansat la *Obscure Records* în 1975.

Leila

În anul 1993 Concertul pentru Vioară capătă Premiul Grawemeyer 1995 pentru compoziție muzicală.

Mi-a atras atenția o rearcabilă interpretare la data de 29 Ianuarie 2022 - realizată de *Royal Concertgebouw Orchestra* cu *Susanna Mälkki* - conductor și *Leila Josefowicz* – vioară

Cele trei părți sunt numite de Adams astfel

I. Quarter note = 78

II. Chaconne: Body through which the dream flows

III. Toccare (simțire)

<https://www.youtube.com/watch?v=hveOSiuQE6M>

În Concertul său pentru vioară, Adams a permis pentru prima dată după mulți ani ca melodia să revină în muzica sa ritmată și pulsantă. La extrem! Vioara solistă înșiră o melodie înălțătoare, imediat urmată de următoarea. Nu există momente de pauză pentru solist. Foarte puțini violoniști sunt capabili să interpreteze această lucrare extrem de dificilă. Din fericire, există *Leila Josefowicz*, o apărătoare neobosită a muzicii contemporane și, mai presus de toate, o mare violonistă care nu se ferește niciodată de o provocare. Concertul programat în zile de Corona a avut loc fără public în eleganta sală *Concertgebouw* în Amsterdam. Ultima parte – *toccare* - demonstrează pe deplin virtuozitatea solistei și calitățile componistice ale lui Adams, acest special muzician contemporan.

AG

Note

- Leila Bronia Josefowicz (născută la 20 octombrie 1977) este violonistă clasică americano-canadiană.
- Susanna Ulla Marjukka Mälkki (născută la 13 martie 1969) este o dirijoare și violoncelistă finlandeză.

Susanna

